

Miben fejeződik ki az új keszthelyi burgonyafajták környezeti stressz tűrő képessége?

A burgonya alapvetően széles környezeti alkalmazkodó képességgel rendelkező növény. Sekély gyökérrendszere, számos kórokozója és kártevője miatt azonban mégis erősen stressz-érzékeny. Az egyes fajták környezeti stresszre adott reakciója drasztikusan eltér egymástól. A gumók fejlődésük során kimondottan érzékenyek a növényt érő hő és szárazság stresszre, az egyenetlen vízellátásra. Magyarországon a tenyészidőszak napi átlaghőmérséklete rendszerint magasabb a burgonya számára optimálisnál (>25 °C), gyakoriak a 30 °C feletti napi maximumok, miközben a csapadék kevesebb és egyenetlenebb eloszlású a kívánatosnál. A stressz-érzékenység alacsonyabb tövenkénti gumószámban és gumósúlyban, minőségromlásban (gumó-deformációk, belső hibák, magas cukor és alkaloid tartalom, stb.) és betegségérzékenységben nyilvánul meg, amelyek mind az értékesíthető termés arányát, mind a gumók felhasználási minőségét erősen ronthatják.

A Keszthelyi Burgonyakutatási Központ célja, olyan magas termőképességű és minőségű, stressz rezisztens fajták kinemesítése, melyekkel Magyarországon is gazdaságosan lehet burgonyát termeszteni. A következő nemesítői munka eredményeként a közelmúltban több olyan új fajta is született Keszthelyen, melyek rezisztenciáik, termőképességük és minőségük tekintetében egyedülállóak: **Balatoni rózsa, Botond, Arany Chipke és Basa.**

A NÉBIH által végzett hivatalos állami fajtaregisztrációs kísérletek során, ezek a fajták a legfontosabb minőséget rontó paraméterek vonatkozásban (a gumók torzulása, másodlagos növekedése, repedése, üveges végűsége, vasfoltossága) az adott fajtacsoport kontroll fajtájával való összehasonlításban (Cleopatra, Lady Rosetta és Somogyi kifli), öt termőhelyen (Tordas, Rőjtökmuzsaj, Keszthely, Gyulatanya, Debrecen) bizonyították kiválóságukat. Az eredmények egyértelműen a keszthelyi fajták kivételes stressz tűrő képességét igazolták. A vizsgálati évek mindegyikében, mindegyik helyszínen jelentősen jobb eredményeket értek el, mint a kontroll fajták. Ez különösen a gumóalak stabilitásában, a másodlagos növekedésre, és a repedésre való hajlam kisebb arányában nyilvánul meg. A 4 vizsgált és a 3 kontrollfajta összesített gumóhibáinak értéke az első vizsgálati években 38, illetve 101, míg a második vizsgálati évben, ahol a növények az előző évi termés gumóiból fejlődtek (visszaültetés) 20 és 67 voltak. Tehát a kontroll fajtákban mindkét vizsgálati évben mintegy háromszor annyi gumóhiba fordult elő, mint a keszthelyiekben. A legkevesebb gumóhiba

a két legújabb fajtánál, a Basánál és a Botondnál jelentkezett, ahol a hibák összesített nagysága 33-as és 50-es értéket vett fel. Szemben a legrosszabbul teljesítő kontrollfajta, a Cleopatra 203-as értékével. A fajták minősítése óta eltelt évek üzemi tapasztalatai alapján mind a négy fajta terméspotenciálja meghaladja a 60 t/ha-t. A bizonyított minőségstabilitás alapján pedig az előállított termésből esetükben magasabb az értékesíthető, piacképes termés aránya a stressz érzékeny fajtákhoz képest (jobb az árú kihozatal, kevesebb a kieső gumó). A vírusrezisztencia miatt termőképességüket több éven át megtartják, így gazdaságosabb a termesztésük. Termesztésükkel javítható a burgonya-termesztés jövedelmezősége, javítható az importtal szembeni versenyképesség.

Dr. Polgár Zsolt

HAGYOMÁNY ÉS MINŐSÉG

KESZTHELYI BURGONYAFAJTÁK

**BALATONI RÓZSA
DÉMON, KATICA
ARANY CHIPKE
BOTOND, BASA,
LORETT, HÓPEHELY**

VETŐGUMÓRENDELÉS, INFORMÁCIÓ
Pannon Egyetem, Tel: 83/545-104
email: rbk@georgikon.hu

WWW.BURGONYAKUTATAS.HU